

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**F. Corneli[i] Cvrt[i] Augustiniani Erem. De Clavis
Dominicis Liber**

Curtius, Cornelius

Monaci, 1622

Caput IV. Quaternarius Clavorum numerus adstruitur. Confirmatur SS.
Patrum autoritate, fide Historicorum, & rationum pondere.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11735

CAPUT IV.

*Quaternarius CLAVORUM
 numerus adstruitur. Confir-
 matur SS. Patrum autorita-
 te, fide Historicorum, & ra-
 tionum pondere.*

HActenus adversa-
 riorum impetum
 & tela fortiter su-
 stinuimus atque excussi-
 mus; nunc nostrum est
 pedē atq; vim inferre, &
 imbellē istā manū ever-
 tere, aut convertere certē
 in fugam. Agite dum ma-
 nipulares mei: excurri-
 te emissarij; exite primi-
 pili, qui tametsi nulla

rari-

rationis arma objiciatis, ipsam tantum autoritate, ut Ciceronem Plato, hostium animos facile frangeris. Ordinem ducat, & dicat Innocentius PP. *Fu-*

Innoc. Pa
pa serm. de
uno mar
tyre.

Turon. de
gloria Mar
tyrum. lib.
I, cap. 6.

Cyprianus.

erunt, inquit, CLAVI quatuor, quibus manus confixi sunt & pedes adfixi. Pugnatum cum eodem pro nobis Gregorius Turonensis.

Quod CLAVI, ait iste, Dominici quatuor fuerint, haec est ratio; duo sunt adfixi in plantis, & duo in palmis.

Succurrit Cyprianus, qui in sermone de passione Domini sic loquitur:

CLAVIS sacros pedes trebrantibus. Ad quae verba

Iaco-

DE CLAVIS DOM. 43

Iacobus Pamelius appo-
sitè inquit: *Fuit igitur au-*
tor in eâ sententiâ, quòd non
unico sed duobus CLAVIS pe-
des Christi terebrati fuerint.
& addit, ut suam quoque
opinionem explicet: cer-
tè confirmatur id ipsum ve-
tustissimis picturis quibus-
dam. Socia arma jungit
Magnus Augustinus in
lib. Medit. cap. 6. (quem
librum adhuc quasi ulu-
capione suum vendicat,
licet jam pridem ab illius
& aliorum plurium pos-
sessione nasutuli cõjuscã
censurâ miserè dejectus
sit. Jure an. injuriâ, alij
discutiunt, quibus etiam
cen-

Iac. Pame-
lius.

S. Augusti-
nus.

Monsieur
de la Roche
de la Roche

44 F. CORN. CURTI
 censuræ illius censuram
 relinquo) atq; ita scribit,
Immaculata Christi vestigia
divis confixa CLAVIS. A-
 pud quos cum sermo de
 CLAVIS pedum fiat *πλη-*
θυνικῶς, non potest ad
 mentem citatorum Pa-
 trum numerus CLAVO-
 RUM ternario absolvi.
 His omnibus accedit D.
 Joannis metricus Scholi-
 astes Nonnus, licet calcu-
 lum suum postea redu-
 cere, & *παλινοδίαν* canere
 videatur. apud illum fu-
 rore ebrij Hebræi sic cla-
 mant.

Nonnus in
 cap. 19. lo-
 c. 211.

Ὁρθιος ἔτος ὄλοιτο σιδηροφό-
ρων ἀπὸ γόρφων,

Δερε-

DE CLAVIS DOM. 45

Δεσφάτου Ιανάτου ταθείς
τετράζυγι δεσμῶ.

In altum erectus hic pereat.

ferreis a CLAVIS,

Mortis in ligno extensus

quadrijugi vinculo.

Ubi τετράζυγι δεσμῶ pro
quatuor CLAVIS accipi
pater ex verbis antece-
dentibus.

A nobis quoque stat
vetus historia testis tem-
porum, magistra verita-
tis; quam Mallonius sibi
favere dicit apud Palæor-
tum, sed falsò. Audiam?
Ruffinum, qui libro 4.
Ecclesiast. Hist. ita fatur:

CLAVOS quoq; quibus cor- Ruffinus
pus Dominicum fuerat adfi-

46 F. CORN. CURTI
xum, portavit ad filium
(Helena ad Constantinū)
Ex quibus ille franos compo-
suit, quibus uteretur ad bel-
lum. Et ex alijs galeam ni-
hilominus belli usibus aptam
fertur armasse. Obsecro te,
verba hæc prudēter exa-
mina. Cūm dicat autor
ex alijs *CLAVIS* (nota nu-
merū multitudinis) fræ-
nos esse unitos, munitā
ex alijs galeam; *CLAVO-*
RUM ternarium defende-
re hīc potest, & tibi ō
Malloni favere?

Theodo-
retus,

Arbitrium suum elo-
quatur Theodoretus, Cy-
ri Episcopus, vir. sacrā
profanaque doctrinā in-
stru-

DE CLAVIS DOM. 47

structissimus. is ergò lib.
I. Histor. Eccles. cap. 18.
ait; *CLAVORUM partem
fræno equi, & partem galeæ
admixtam, nec non expletã
fuisse veterem illam prophe-
tiã Zaccharie dicentis; Quod
est super frænum equi, erit
Sanctum Domino.* Quis por-
rò de hujus scripturæ
sensu inter scriptores cõ-
sensus sit, huc non spe-
ctat, infrà commodiùs
dicetur.

Suffragium suum his
quoque addit Gregorius
Turonensis, cujus in li-
bro antè citato hæc sunt
verba. *Duo sunt, quos su-
prà diximus aptatos in fræno;*
tertius

Zaccharias
cap. 14.

Greg. Tu-
ron. lib. 10.
de gloriã.
Martyr.

tertius projectus in fretum;
quartum asserunt esse defi-
xum in capite statue Constan-
tini. Lux non æquè cla-
ra, ut hic est sermo. Au-
scultemus quoque quid
 Joannes Zonaras dictu-
 rus sit, cujus opem Da-
 niel imploraverat. Ille
 quidem tertiâ parte an-
 naliū, pag. 114. de æneo
 quodam & immani si-
 mulacro sic loquitur. Di-

Ioann. Zo-
 naras.

vinus illi Imperator nomen
suum indidit, CLAVIS qui-
busdam capiti insertis, qui
corpus Domini salutifera Cru-
ci adfixerant. Hæc verba
 favere Mallonio qui cre-
 dit, credet quoque pullis
 milvi-

DE CLAVIS DOM. 49

milvium, capreis lupum
non inimicum esse.

Immò pro nobis etiam
Amazon pugnare non
detrectat, si viris vires
deficiunt. S. Brigitta re-
velabit nobis, si quid alii
fortè obscure protule-
runt. lib. 4. Revelat: cap.
7. hæc leguntur. *Perven-*
to igitur ad locum crucifixi-
onis, & ecce malleus & qua-
tuor CLAVI acuti in prom-
ptu sunt ** *& paullo post*
*** & pedes similiter ad fo-*
ramina sua distenduntur,
cancellatiq; & quasi infra à
tibiis disjuncti duobus CLA-
VIS ad crucis stipitem per fo-
lidum, sicut & manus erant,
confi-

S. Brigitta

50 F. CORN. CURTI
configuntur. & lib. Extrav. hu
Revelat. cap. 51. Pedes ce
deorsum tracti, & duobus qu
CLAVIS perfossi. & rut. Cr
sum lib. 7. cap. 18. Dein ni
de extenso corpore ultra mo- tar
dum in cruce posita fuit una xte
tibia ejus super aliam, & su qu
junctos pedes adfixerunt in fer
cruce duobus CLAVIS. Un. no.
de si in modo crucifixio eni
nis S. quoque Brigitta pte
adstipulari volumus & ran
Ioannis Lanspergii judi. cor
cium sequi; nulla nobis nar
imago adversabitur. der
Ait enim Beata illa vi- nos
dua, primum unico CLA- eru
vo pedem Christi dex- mu
terum perforatum esse; tate
huic

I DE CLAVIS DOM. SE

trav. huic deindè lævum can-
Pedes cellatim superpositū at-
robus que ita ligno adfixum, ut
rut- CLAVUM dexteri pedis si-
Dein- nister tegeret, CLAVUS
mo- tamen sinistri pedis de-
una xterum non tangeret. at-
5 si que ita novæ picturæ de-
in fenduntur, & numerus
Un- noster non perit. Verùm
xio enim verò pictores scul-
ittra ptoresque omnes non
& tanti pendimus, ut ideò à
udi- conceptâ & sanâ (ut opi-
obis namur) sententiâ disce-
ur- dere debeamus. nam &
vi- nos infrà vetustas Christi
LA- crucifixi icones adfere-
lex- mus, quæ facilè anno si-
ffe- tate suâ tantum autori-
quic tatis

D tatis

§ 2 F. CORN. CURTI
tatis sibi conciliabunt, ut
spontè hæ novæ recen-
tesque loco cedant, & se-
niores revereantur. Sed
ne curioso nova molien-
tis cerebri impetu in hæ
opinionem rapi, aut so-
lâ aliorum voce moneri
ac moveri videamur; et
ce rationes, propter quæ
ita sentire libuit, immo
neque aliter licuit.

Primum nobis ita su-
sit crucifigendi facilita-
quam carnifices quæ-
re certum est, ut quan-
tum fieri potest, sine mo-
lestiâ & periculo suo re-
stè expeditèque suppli-
cium exequantur. Jam

ver

DE CLAVIS DOM. 153

verò, quanto commodi-
us est singulos pedes sin-
gulis CLAVIS perfodere,
quàm duos liberos solu-
tòsque unico CLAVO per-
forare? An putas, tanta
plagipatidarum (Comici *Planta*
verbo utor) erit mansue-
tudo atque *ἀπείθεια*, ut
altero non reluctando e-
luctari studeant, & quan-
tum pote est, torquentē
impedire? *in* subjecto
quoque tam molli, tam
infirmo quàm sapè mal-
lei iictum CLAVUS eludet?
Trahit nos quoque Ec-
clesiæ non parvi æstimã-
da traditio, quæ tres
CLAVOS SACROS ostendit

54 . F. CORN. CURTI

& cultu celebri honorat.
& certo quoque certius
unū in mare Adriaticum
ab Helenā immissū. De iis
qui Romæ & Mediolani
in veneratione sunt, ne-

mo ambigit. ut autē de eo
q̄ Trevis affervatur am-
bigere non possim⁹, facti
vetusta scheda, quæ testa-
tur esse CLAVUM pedis de-
xteri. & sic quoq; jam cō-
firmatū numerū indicat.

Movet nos quoq; no-
parū Evangelista, qui
quatuor numerat milite
crucifigentes, scilicet ju-
sta quatuor membra
genda. quod clarum est
am est ex tunicæ partiti-

8 s C

one

DE CLAVIS DOM. 35

one, quæ quatuor mili-
tibus facienda erat. *text*
hoc igitur loco concludi
non obscure potest, qua-
tuor etiam CLAVOS fui-
sse. Tu cæcutis, credo, hîc,
& non vides quo id mo-
do inferri queat. Lucem
tibi dabit Seneca, qui
de carnificibus istis lo-
quens sic ait: *Unusquisq;*
vestrùm clavos suos ipse adi-
git. Si enim suum quis-
que CLAVUM figebant,
& quatuor figebant, per-
curre, quamdiu libet, di-
gitos omnes, neq; aliû a
quaternario numerû re-
tè facies. Alias alij conje-
cturas adferût, quæ ma-

R. F. Angg.
-m. iop. al
-per. h. e.
-K. o. m. v.
-v. i. l. l. e. h. o. r.
Seneca
Beata V. m.
cap 126

56 F. CORN. CURTI
gis pietatem, quàm ratio-
nem movent: quare eas
Contemplationum Scri-
ptoribus relinquemus.

R. P. Ange-
lus, qui nu-
per heu!
Romæ vi-
vere desit:
cap. 4. f. 52.

notavit R. ^{mus} P. Ange-
lus Rocca, Augustinia-
nus, Episcopus Tagasten-
sis, summo Pontifici
Sacra supellectile, in
Comentario quem scri-
psit *de vivifica Crucis par-*
ticulâ, qua in Apostolico Sa-
crario asservatur. Dicunt
quidam, inquit, ad Chri-
sti cruciatum efferendū
& magis efferendam Ju-
dæorum sævitiam, pro-
babile videri tribus tan-

cum

tum CLAVIS hanc cruci-
 fixationem esse peractam:
 ac illi non vident etiam
 hunc modum non tan-
 tum esse ineptum, sed e-
 tiam ossium fracturæ op-
 pidò accomodum: cum
 tamen ex Prophetâ &
 Prophetæ interprete Jo-
 anne manifestum sit, nul-
 lum Christi corporis os
 confractum fuisse. Hoc
 etiam addo ex Magno Vi-
 ro Iacobo Gretsero; à
 quibusdam non temerè
 animadversum, nonnul-
 los, qui ut nomen Do-
 mini ita & passionem &
 passionis instrumenta in-
 vanum sumunt, solitos

Iacobus
 Gretserus
 ex Societa-
 te Iesu rō.
 l. de Cruc. c.
 lib. x. c. 100

38 F. CORN. CURTI
imprecari *Malum DEI,*
lanceam & quatuor CLA-
VOS, cū aliquem diris
ipsis dirissimè devota-
re volunt.

CAPUT V.

Opinionem nostram stabili-
unt antiqua sigillaria &
imagines.

Nunc si potest hu-
ic sententiæ no-
stræ ab anno
simulacris memoriæ cu-
stodibus fidelibus robur
accedere, validissime
mœniti sumus: nullum
adversariorum impetum
extimescimus, insupera-
bile